

ban02 DE EFFECTENBEURS en DE OPTIEBEURS

Op de Amsterdamse Effectenbeurs worden aandelen en obligaties verhandeld.

Een **aandeel** is een bewijs van mede-eigendom van een onderneming. Winstuitkeringen en koersveranderingen bepalen samen het rendement van een aandeel. Het **rendement** is te berekenen door de opbrengst in een periode te berekenen als percentage van het ingelegde bedrag. Het rendement op aandelen kan sterk variëren. Bovendien lopen aandeelhouders het risico de waarde van hun aandelen kwijt te raken als het bedrijf failliet gaat. Beleggen in aandelen is risicovoller dan beleggen in obligaties. Tegenover deze onzekerheid staat een hoger verwacht rendement.

Obligaties zijn langlopende schuldbewijzen van bedrijven of overheden met een vaste looptijd en een vaste rente. Beleggen in obligaties biedt meer zekerheid dan beleggen in aandelen. Tegenover deze zekerheid staat een lager verwacht rendement.

Beleggers houden rekening met het verwachte rendement en het bijbehorende risico van een belegging. Beleggers willen gecompenseerd worden voor het risico dat zij nemen. In het algemeen geldt dat een hoger risico gepaard gaat met een hoger verwacht rendement. Het verwachte rendement bevat dan een **risicopremie**: een beloning bovenop het rendement van een risicoloze belegging.

De hoogte van de **rente** beïnvloedt de effectenkoersen.

Als de rente stijgt, is er op spaartegoeden en nieuwe obligaties meer te verdienen. De vraag naar aandelen neemt af, waardoor de koersen van aandelen dalen. Ook indirect zet een rentestijging de koersen van aandelen onder druk. Bedrijven zullen minder lenen om te investeren en gezinnen zullen minder lenen om te consumeren, waardoor de winsten en winstuitkeringen aan aandeelhouders dalen.

Als de rente stijgt, leveren bestaande obligaties vergeleken met nieuwe obligaties minder rente op. De vraag naar bestaande obligaties neemt af, waardoor de koers van bestaande obligaties daalt.

Op de Europese Optiebeurs worden optiecontracten voor o.a. aandelen verhandeld.

Met opties kan je als belegger inspelen op een verwachte stijging of daling van de waarde van beleggingen. Met opties koop je geen belegging, maar koop je het recht om een belegging te kopen of verkopen.

Een optie op aandelen is het recht (niet de plicht) om op termijn aandelen tegen een vooraf bepaalde koers (uitoefenprijs) te kopen (**calloptie**) of te verkopen (**putoptie**).

Als op de effectenbeurs de verwachte koersstijging (bij callopties) of koersdaling (bij putopties) van het onderliggende aandeel achterwege blijft, is de gekochte optie waardeloos geworden.

- Voorbeeld calloptie. Stel dat de koers van een aandeel € 25 bedraagt. Je verwacht dat de koers van dit aandeel in de komende twee jaar stijgt naar € 35. Je koopt een calloptie om het aandeel over twee jaar te mogen kopen voor € 30. Als jouw verwachting uitkomt en de waarde naar € 35 stijgt, heb jij het recht om het aandeel voor € 30 (€ 5 minder dus) te kopen. Je hebt dan direct koerswinst.
- Voorbeeld putoptie. Stel dat de koers van een aandeel € 25 bedraagt. Je verwacht dat de koers van dit aandeel in de komende twee jaar daalt naar € 15. Je koopt een putoptie om het aandeel over twee jaar te mogen verkopen voor € 20. Als jouw verwachting uitkomt en de waarde naar € 15 daalt, heb jij het recht om het aandeel voor € 20 (€ 5 meer dus) te verkopen. Ook dan heb je direct koerswinst.